

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 6 0 K 3 2 1 1 1

PREDMATURITETNI PREIZKUS

OBLIKOVANJE V ARANŽERSTVU

Izpitna pola 1

Torek, 3. marec 2026 / 45 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik ter risarske pripomočke
(svinčnik, barvice, ravnilo, šestilo, radirko in šilček).
Kandidat dobi konceptni list in ocenjevalni obrazec.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalni obrazec in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje 4 naloge. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko naredite na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 1 prazno.

P 2 6 0 K 3 2 1 1 1 0 3

1. naloga: Uporabljanje postopkov vizualnega komuniciranja

1.1. Poimenujte vrsto kompozicije, v kateri so prikazane spodnje slike.

Slika 1

Slika 2

Slika 3: Oltarni relief, *Marija, zavetnica s plaščem*, Ptujška Gora, 1410–1420.

(3 točke)

1.2. Poimenujte prevladujoč barvni kontrast, v katerem sta prikazani spodnji sliki, in odgovor utemeljite.

Slika 4: Gustav Klimt, *Portret Adele Bloch-Bauer II*, 1912.

Prevladujoč barvni kontrast: _____

Utemeljitev: _____

(1)

Slika 5: Paul Gauguin, *Ženska z mangom*, 1892.

Prevladujoč barvni kontrast: _____

Utemeljitev: _____

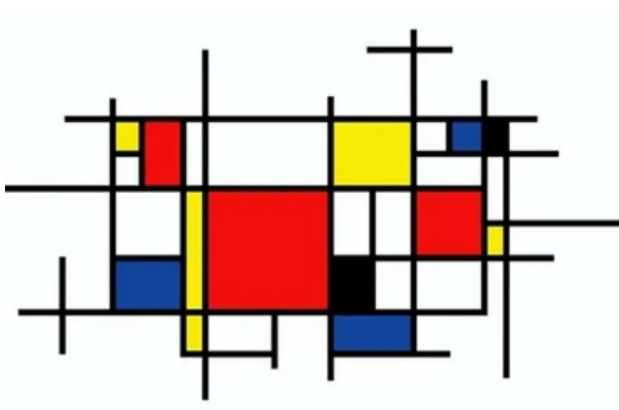
(1)
(2 točki)

- 1.3. Poimenujte morfološki slog, v katerem sta prikazani spodnji sliki. Izbirajte med sledečimi: *ploskoviti*; *slikoviti ali plastični*.

Slika 6: Joseph Mallord William Turner, *Požar v londonskem parlamentu*, 1834.

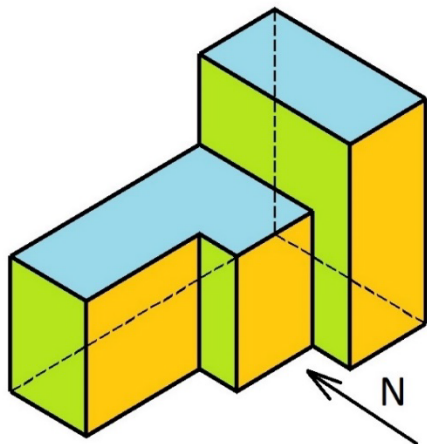

Slika 7: Piet Mondrian, *Kompozicija z rdečo, modro in rumeno*, 1921.

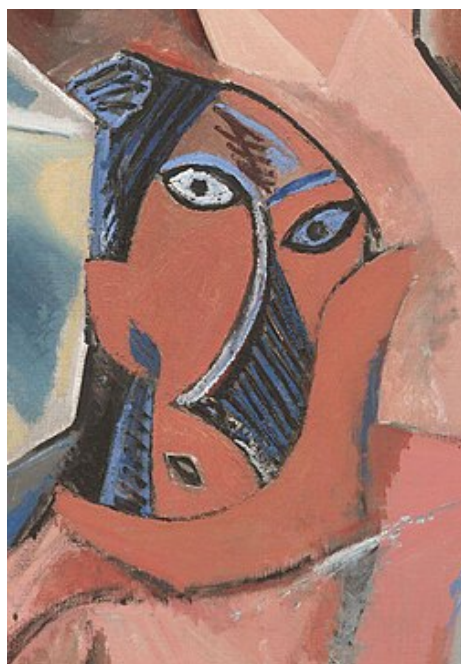
(2 točki)

- 1.4. Poimenujte vrsto projekcije, v kateri sta prikazani spodnji sliki. Izbirajte med sledečimi: *centralna projekcija*, *konceptualna perspektiva*, *pravokotna projekcija*, *dvobežiščna perspektiva*, *izometrija*.

Slika 8

Slika 9: Pablo Picasso, *Avignonske gospodične (detajl)*, 1907.

(2 točki)

1.5. Izmed vseh barv, ki so dane, sestavite tri komplementarne pare.

zelena

rdeče oranžna

oranžna

rdeča

rumena

svetlo siva

rumeno oranžna

modro zelena

modra

vijoličasto
modra

Prvi komplementarni par:

1 _____

2 _____

Drugi komplementarni par:

1 _____

2 _____

Tretji komplementarni par:

1 _____

2 _____

(3 točke)

2. naloga: Ugotavljanje oblikovalskih zakonitosti

2.1. Spodaj sta dve tipografiji. Pri vsaki tipografiji napišite dve njeni izrazni ali oblikovni značilnosti in dve možnosti uporabe.

Tipografija A

Slika 10

1. značilnost: _____

2. značilnost: _____

1. možnost uporabe: _____

2. možnost uporabe: _____

(2)

Tipografija B

Slika 11

1. značilnost: _____

2. značilnost: _____

1. možnost uporabe: _____

2. možnost uporabe: _____

(2)
(4 točke)

P 2 6 0 K 3 2 1 1 1 0 9

2.2. V spodnji pravokotnik skicirajte primer tipografije za napis **PIRAN**, ki bi jo uporabili za trgovino s spominki.

(1 točka)

3. naloga: Primerjanje in analiza zgodovinskih slogov in stilov in njihova uporaba v vizualni komunikaciji

- 3.1. Odpira se nova specializirana trgovina s smučarsko opremo, ki poudarja slovensko dediščino smučanja, predvsem pionirsko vlogo tovarne ELAN. Trgovini boste predlagali dekoracijo notranje ureditve.
- Navedite **dva** umetnostnozgodovinska sloga, ki bi bila lahko navdih za dekorativne elemente, barvno shemo, pohištvo, grafično opremo itd.
 - Navedite **dve** značilnosti za vsak izbrani slog in utemeljite, zakaj je primeren za oblikovanje trgovine.

1. slog: _____

Utemeljitev/značilnosti: _____

(2)

2. slog: _____

Utemeljitev/značilnosti: _____

(2)

(4 točke)

- 3.2. Narišite predlog dekorativnega elementa (npr. stenske poslikave, podstavka za smuči ali dekoracije prodajnega pulta ipd.), v katerem boste povezali izbrana umetnostnozgodovinska sloga iz naloge 3.1.

(2 točki)

- 3.3. Pojasnite, katere značilnosti posameznega sloga ste združili v svoji risbi v nalogi 3.2.

(2 točki)

4. naloga: Snovanje aranžiranja in oblikovanja prostora

- 4.1. Spodnja slika prikazuje načrt ureditve za izložbo. Določite ciljne kupce oziroma porabnike in utemeljite svojo odločitev z dvema značilnostma, kako se vizualna predstavitev sklada z njimi.

Slika 12

Ciljni kupci/porabniki: _____

Utemeljitev: _____

(2 točki)

- 4.2. Določite vrsto izložbene ureditve na sliki iz naloge 4.1. Obkrožite **štiri** pravilne odgovore.

- A Komercialna.
- B Futuristična.
- C Realistična.
- D Reprezentativna.
- E Sezonska.
- F Stilizirana.
- G Blagovna.
- H Blagovno-dekorativna.

(2 točki)

4.3. Kakšna je vrsta razsvetljave v izložbenem prostoru na sliki iz naloge 4.1.?

- A Razpršena.
- B Atmosferska.
- C Usmerjena.
- D Ambientalna.
- E Indirektna.

(1)

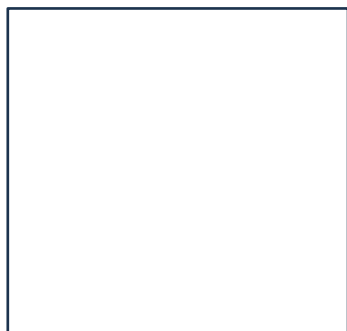
Utemeljite odgovor.

(1)

(2 točki)

4.4. Narišite preproste skice postavitve izložbenih lutk, pri katerih boste upoštevali spodaj naštetá kompozicijska načela. Z dvema značilnostma pojasnite, kakšen učinek ima uporaba izbranega načela v izložbeni ureditvi.

Kompozicijsko načelo: dominantna (akcent, poudarek)

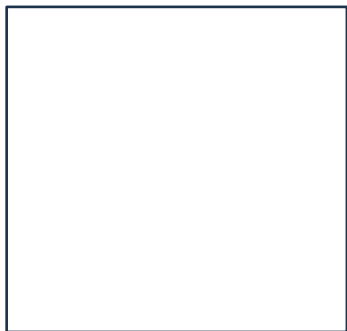
Pojasnilo: _____

(2)

Naloga se nadaljuje na naslednji strani.

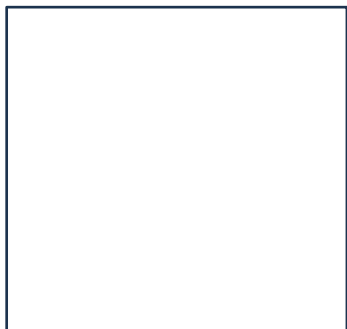
Kompozicijsko načelo: repeticija (ponavljanje)

Pojasnilo: _____

(2)

Kompozicijsko načelo: zlati rez

Pojasnilo: _____

(2)
(6 točk)

4.5. Pojasnite uporabo spodnjih vrst perspektive pri urejanju in izdelavi dekoracije izložbenega prostora:

– atmosferska perspektiva

(1)

– barvna perspektiva

(1)

– svetlobna perspektiva

(1)
(3 točke)

Viri:

Slika 1: <https://www.viator.com/en-IE/tours/Paris/Arc-de-Triomphe-Skip-The-Line-Rooftop-Access/d479-31070P167>. Pridobljeno: 4. 6. 2025.

Slika 2: <https://foto-zgodbe.blogspot.com/search/label/Slovenija?updated-max=2016-09-06T05:53:00-07:00&max-results=20&start=9&by-date=false&m=0>. Pridobljeno: 4. 6. 2025.

Slika 3: <https://wikimapia.org/37538426/sl/Bazilika-Marije-Zavetnice-s-pla%C5%A1%C4%8Dem-Ptujska-Gora#/photo/6502466>. Pridobljeno: 4. 6. 2025.

Slika 4: https://en.wikipedia.org/wiki/Portrait_of_Adele_Bloch-Bauer_II. Pridobljeno: 4. 6. 2025.

Slika 5: <https://www.wikiart.org/en/paul-gauguin/woman-with-a-mango-1892>. Pridobljeno: 4. 6. 2025.

Slika 6: https://fr.wikipedia.org/wiki/Fichier:Joseph_Mallord_William_Turner,_English_-_The_Burning_of_the_Houses_of_Lords_and_Commons,_October_16,_1834_-_Google_Art_Project.jpg. Pridobljeno: 4. 6. 2025.

Slika 7: <https://www.theartist.me/art/8-famous-artworks-by-piet-mondrian/>. Pridobljeno: 4. 6. 2025.

Slika 8: <https://vincenc.petruna.com/wp-content/uploads/projekcije0-izoC-1.jpg/>. Pridobljeno: 4. 6. 2025.

Slika 9: https://en.wikipedia.org/wiki/Les_Demoiselles_d%27Avignon/. Pridobljeno: 4. 6. 2025.

Slika 10: <https://it.vecteezy.com/arte-vettoriale/46916260-colore-geometria-font-moderno-arte-alfabeto-genere>. Pridobljeno: 4. 6. 2025.

Slika 11: <https://worksheets.clipart-library.com/worksheet/printable-large-decorative-letters-3.html>. Pridobljeno: 4. 6. 2025.

Slika 12: OpenAI. ChatGPT. <https://openai.com/>. Pridobljeno: 19. 6. 2025.

Prazna stran